

Η γάτα του Σρέντιγκερ και η ελληνική Δεξιά

► Των δρών ΣΩΤΗΡΗ ΜΗΤΡΑΛΕΞΗ & ΑΓΓΕΛΟΥ ΧΡΥΣΟΓΕΛΟΥ
ΙΝΣΠΟΛ — Ινστιτούτο Συντηρητικής Πολιτικής

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ του χρόνου, ο Αριστοτέλης αναρωτιέται αν ο χρόνος υπάρχει πραγματικά, αν όντως συγκαταλέγεται στα υπαρκτά ή όχι (Φυσικά 217b, 29). Καταλήγει ότι ο χρόνος είτε δεν υφίσταται καθόλου, είτε υφίσταται «μόλις και αμυδρώς» (Φυσικά 217b, 32-33). Σε παρόμοια συμπεράσματα οδηγούμαστε εξετάζοντας την παρουσία του δημοκρατικού πολιτικού χώρου δεξιότερα του κέντρου στην Ελλάδα σήμερα: είτε δεν υπάρχει καθόλου, είτε υπάρχει «μόλις και αμυδρώς»...

Ας πάρουμε το παράδειγμα της Νέας Δημοκρατίας, του κόμματος που αξιώνει πως εκπροσώπωσε τον κυρίως κορμό της παράταξης δεξιότερα του κέντρου κατά την περίοδο της Μεταπολίτευσης.

Ας συμφωνήσουμε ότι τα κόμματα έχουν λόγο ύπαρξης όταν εκπροσωπούν μια συγκεκριμένη εκδοχή για το πώς πρέπει να διαχειριστούμε πολιτικά την κοινή μας μοίρα — και σε περιόδους κρίσης, για το πώς πρέπει να διαχειριστούμε την ίδια την κρίση.

ΟΙ ΕΠΑΓΓΕΛΙΣ ΓΙΑ «καλύτερη διαχείριση» ή για «περισσότερες μεταρρυθμίσεις» δεν επαρκούν ως λόγος ύπαρξης κόμματος, αφού συνιστούν παραλλαγές και βελτιώσεις πάνω σε ένα μοτίβο που έχει φιλοτεχνήσει άλλος, όχι αλλαγή του ίδιου του μοτίβου. Η Νέα Δημοκρατία φρόντισε να «κάψει» κάθε δυνατή πολιτική ταυτότητα, κάθε πιθανό λόγο πολιτικής ύπαρξης:

(α) Εμφανίστηκε κάποτε ως το κατ' εξοχήν «αντιμνημονιακό κόμμα» και ως ο κορμός του «αντιμνημονιακού μετώπου», προβαίνοντας ακολούθως σε μια μεγαλοπρεπή στροφή 180 μοιρών.

(β) Παρουσιάστηκε το 2012 ως το κόμμα της επαναδιαπραγμάτευσης, το κόμμα που θα επιδίωκε και θα πετύχαινε ένα άλλο Μνημόνιο. Και όταν πήρε την εξουσία, κατ' ουσίαν δεν το δοκίμασε καν. Τι μπορεί σήμερα να αντιτάξει στο διακύβευμα που προβάλλει ο ΣΥΡΙΖΑ, που ουσιαστικά είναι το διακύβευμα της επαναδιαπραγμάτευσης;

(γ) Εγκλωβισμένη ως προς τις επιλογές της, έχοντας ακυρώσει κάθε πρόταγμα επαναδιαπραγμάτευσης, η Νέα Δημοκρατία κατέληξε ως το κόμμα της ενθουσιώδους υπεράσπισης του Μνημονίου ως του μόνου εφικτού δρόμου. Επένδυσε στο δίλημμα «Μνημόνιο ή Grexit, εμείς ή η καταστροφή», φιλοδόχησε να αυτοπροβληθεί ως εγχώριος μεταπράτης εισαγό-

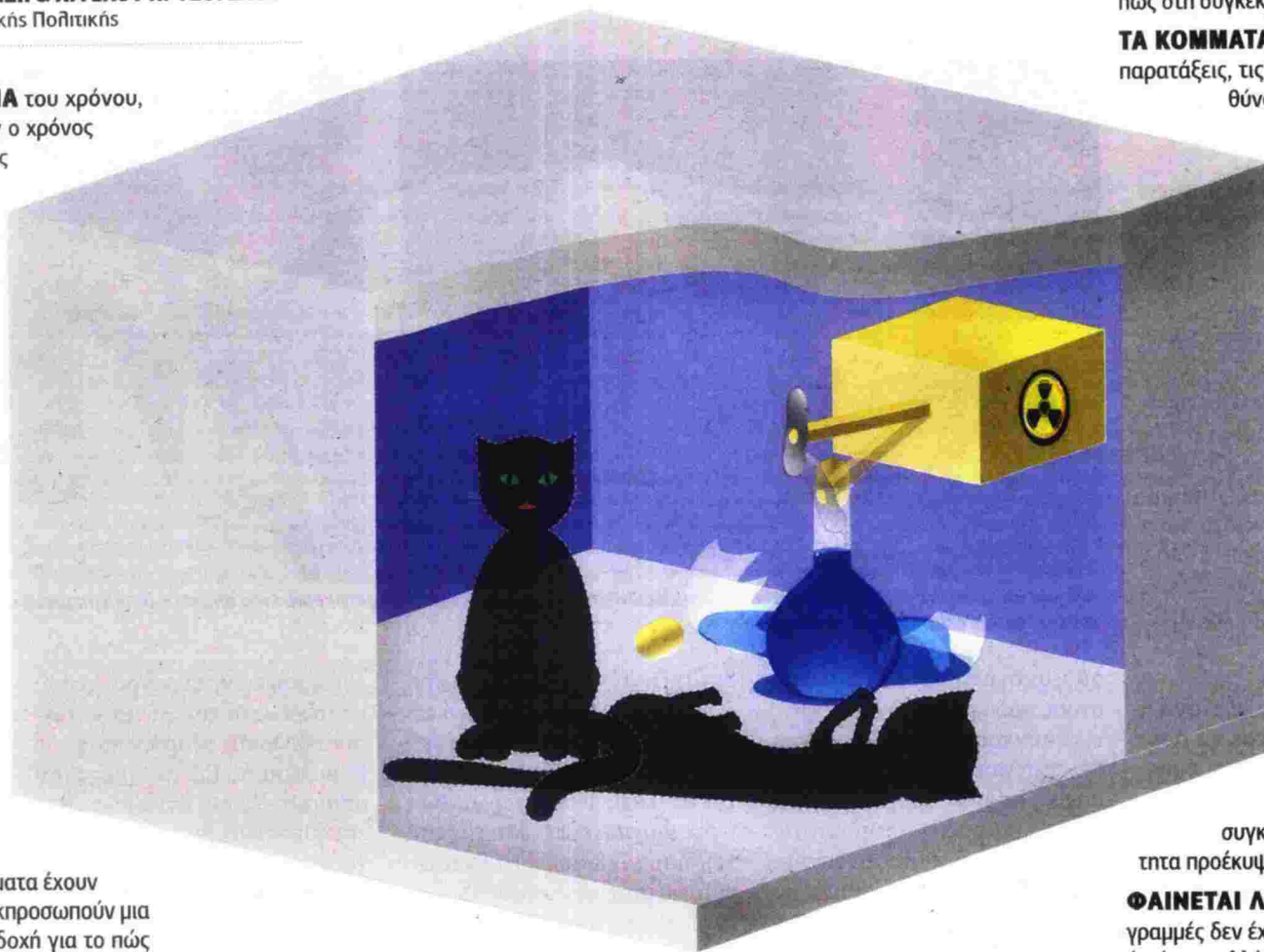
μενης πολιτικής και αφήθηκε στο να γίνει η υπερασπίστρια του ίδιου του Μνημονίου ως πολιτικού αυτοσκοπού. Η επιλογή αυτή τέθηκε στην κρίση του ελληνικού λαού τον περασμένο Ιανουάριο με τα γνωστά αποτελέσματα.

ΤΟ ΧΕΙΡΟΤΕΡΟ ΓΙΑ τη Ν.Δ. είναι ότι η σημερινή συγκυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ δεν καλύπτει πλήρως καμία απολύτως θέση αλλά καλύπτει μερικώς και περίπου όλες τις πιθανές θέσεις. Ο αντιμνημονιακός πολίτης θεωρεί ότι στην εξουσία βρίσκεται η κυβέρνησή «του», ο θιασώτης της επαναδιαπραγμάτευσης θεωρεί πως η κυβέρνηση επαναδιαπραγματεύεται τα συμφωνηθέντα και ο μετριοπαθής μνημονιακός προσβλέπει στην «κωλοτούμπα» προκειμένου η σημερινή κυβέρνηση να αρχίζει να εφαρμόζει Μνημόνιο —ει δυνατόν δικαιότερο, με διαφορετική αισθητική και με μεγαλύτερη αποτελεσματικότητα των κυβερνήσεων.

Δηλαδή, η Νέα Δημοκρατία έχει απολέσει τη δυνατότητα να υιοθετήσει οποιαδήποτε από τις θέσεις που θα επαρκούσαν για να της δώσουν πολιτικό *raison d'être*. Πλέον, όλες εκπροσωπούνται μερικώς, περίπου και ατελώς

Ακόμα και ακραιφνείς μνημονιακοί στέκονται με προβληματισμό απέναντι στη Ν.Δ., την οποία θεωρούν φθαρμένο πολιτικό προϊόν και φορέα παθογενειών (κομματισμός, οικογενειοκρατία, διαπλοκή με συμφέροντα και συντεχνίες), που ευθύνονται εξίσου για τη σημερινή κατάσταση της χώρας με τις παθογένειες που συνήθως υπερασπίζεται η άλλη πλευρά (υπερμεγέθης δημόσιος τομέας, γραφειοκρατία κ.λπ.)

Πρέπει να ανοιχτεί το κουτί για να φανερωθεί πως στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι νεκρή.

ΤΑ ΚΟΜΜΑΤΑ ΟΜΩΣ δεν ισούνται με τις παρατάξεις, τις γενικότερες πολιτικές κατευθύνσεις, που αξιώνουν ότι εκπρο-

σωπούν. Η «Δεξιά» και η «Αριστερά» είναι δόκιμοι διαχωρισμοί ή ιδεοληψίες του παρελθόντος που δεν ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα. Οι γράφοντες θεωρούν ότι ναι, αυτές οι λέξεις έχουν νόημα. Ομως, στην Ελλάδα σήμερα αυτός ο άξονας έχει ρευστοποιηθεί ριζικά, μέχρι στιγμής τουλάχιστον. Κομμάτια της Δεξιάς βρίσκουν φυσικότερο το να συμμαχήσουν με κομμάτια της Αριστεράς, παρά με άλλα κομμάτια της Δεξιάς — ενώ κομμάτια της Αριστεράς βρίσκουν φυσικότερο το να συμμαχήσουν με κομμάτια της Δεξιάς, παρά με άλλα κομμάτια της Αριστεράς, όπως φανερώνει η

συγκυβέρνηση που με τόση φυσικότητα προέκυψε.

ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΛΟΙΠΟΝ ότι οι διαχωριστικές γραμμές δεν έχουν θολώσει προσωρινά, αλλά ότι έχουν αλλάξει εντελώς και έχουν αντικατασταθεί με νέες. Εχουμε να κάνουμε με μια νέα, ακόμη διαμορφούμενη πολιτική γεωγραφία. Οσοι δεν το αντιλαμβάνονται και μιλούν με τη γλώσσα της παρελθούσης εποχής, δεν κάνουν τίποτε άλλο από το να επιφέρουν τη δική τους περιθωριοποίηση, είτε αμέσως είτε σταδιακά. Εννοιες-κονσέρβες όπως «λαϊκισμός» ή «φιλοευρωπαϊσμός» ελάχιστα βοηθούν στην ουσιαστική ερμηνεία της καταστάσεως.

Όπως είπαμε, η πολιτική γεωγραφία — άρα και το τι είναι η «Δεξιά», τι η «Αριστερά», ποιο θα είναι το πρόταγμα των νέων πολιτικών χώρων και των κομμάτων τους — είναι υπό βραδεία διαμόρφωση. Ως προς το ζητούμενο της πολιτικής γεωγραφίας, άρα και του ρόλου, της φύσης του ευρύτερου χώρου δεξιότερα του κέντρου, το πρώτο βήμα στην επίλυση ενός προβλήματος είναι να τεθεί σωστά το πρόβλημα, να διατυπωθεί με ακρίβεια και σαφήνεια. Σε αυτό το στάδιο βρισκόμαστε και η σχετική διαλεύκανση θα συνιστούσε πολύτιμη υπηρεσία...

ΙΔΙΩΣ ΤΑ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ χρόνια, υπάρχει κάτι το αφόρητα κλισέ στην πληθωρική χρήση του αποφθέγματος του Αντόνιο Γκράμσι «ο παλιός κόσμος πεθαίνει και ο νέος κόσμος πασχίζει να γεννηθεί: τώρα είναι η εποχή των τεράτων». Μολαταύτα, αυτό δεν υπονομεύει την αλήθεια του φρασίδιου. Ο παλιός κόσμος όντως πεθαίνει — η ρευστοποίηση των άλλοτε κραταιών πολιτικών αξόνων το μαρτυρεί. Ο νέος κόσμος όντως δεν έχει ακόμα γεννηθεί: οι νέες πολιτικές διακρίσεις είναι... δυσδιάκριτες, ενώ κωπυλατούμε ένθεν κακείθεν σε μια πολιτική σούπα, με μόνη σταθερά τη δαμόκλειο σπάθη του Grexit. Και σίγουρα «τώρα είναι η εποχή των τεράτων».